

KATEDRA BOHEMISTIKY
Posudek na magisterskou diplomovou práci

(oponentský)

Autor: Lucie Koutná

Studijní obor: Česká filologie

Název práce (česky/anglicky): Analýza politického blogu Tomia Okamury / The Analysis of Political Blog by Tomio Okamura

Oponent práce: Mgr. Vladimír P. Polách, Ph.D.

Hodnotící kritéria	Hodnocení
	A-F
Soulad názvu práce s obsahem, schopnost formulovat cíl a závěry práce	B
Teoretická podkladová koncepce, metodologie, terminologie	C
Schopnost analýzy excerpovaného materiálu/předmětu výzkumu a následné syntézy	B
Interpretace a argumentace	C
Sekundární literatura, tvůrčí aplikace, schopnost kritického komentáře	C
Struktura práce, výstavba textu, adekvátnost použitých stylistických prostředků, dodržení ortografické a gramatické normy	A
Bibliografický a poznámkový aparát, jednotný způsob citací	A
Výsledný průměr	C

Hodnocení písemné verze práce – návrh klasifikačního stupně:

Práce se zabývá zajímavým, aktuálním a do praxe aplikovatelným problémem, což je nutné ocenit. Je dokonce možné, že po zveřejnění se stane sama předmětem analýzy nebo komentáře ze strany jednoho nejmenovaného českého politika, a otevře tak cestu k metastudii.

K analýze blogu Tomia Okamury, o jehož kvalitách má autorka poměrně jasně stanovené a předpokládané hypotézy, zvolila kombinaci kvantitativní obsahové analýzy a Bellovy varianty CDA. Ke kvalitativní analýze navíc používá nástroje komunikační pragmatiky (konverzační maximy, implikatury, princip tváře apod.), tedy metodologicky je na teoretické úrovni autorka vybavená dobře a práce je ve své teoretické části obsahově bezproblémová.

Co mi ale chybí, je větší zapojení do odborného kontextu. Jde přeci jenom o magisterskou práci, u které se předpokládá, že autorka prokáže znalost svého tématu i tak, že čtenáři pomůže se zorientovat v rámci celého diskurzu. K tomu by pomohly informace o tom, zda byly blogy nebo jiné texty T. Okamury někdy odborně nebo alespoň publicisticky (Demagog.cz!) analyzovány. Přitom pro první okruh mohla být snad vytěžena alespoň (vedoucí práce) J. Svobodová: *Diskriminační a manipulativní strategie ve vybraném politickém blogu* (2015). Byť využívá jinou analytickou metodologii, zabývá se podobným materiálem.

Domnívám se také, že v MDP by mělo být zohledněno a citováno více sekundární literatury, než je uvedených 19 titulů (rozhodně ne 173, jak je uvedeno v anotaci!). Analýza politických projevů a diskuzí má u nás tradici, viz např. už klasická práce *Jazyk, média, politika* (2003) a mnoho dalších. Nabízí se také otázka, zda by v MDP neměly být primární texty a teze citovány z originálů nebo alespoň překladů původních textů namísto jejich kompilací a sumarizací v tuzemských publikacích. To samozřejmě

neznamená, že metody nejsou popsány dobře! Je to jen znamení, že autorka šla poměrně jistou, vyšlapanou cestičkou. Není to chyba, spíše pozdní námět. Podobně je zcela zbytečná závislost na sborníku *Jazyk a politika. Na pomezí lingvistiky a politologie II*. Odkazy na termíny jako informační přetížení (information overload) by autorka zcela jistě našla i jinde, a lepší. Navíc je tento sborník chybně citován, viz např. způsob citace stati E. Stradiotové (pozn. 56 aj.).

Protipólem k dobře a jistě vybrané metodologii je analyzovaný materiál. Blogy jsou velmi problematická materie, protože jsou tvořeny obrovským množstvím textů různé povahy, obsahu, funkce apod. Autorka přitom, zdá se mi, sama trochu pochybuje, jak s nimi nakládat. Zda je chápe jako součást žurnalistiky, nebo nikoliv (což by asi měla být schopná vyargumentovat). Zda jde o komentář, tj. publicistiku, nebo rovnou o propagandu (srov. s. 22–23). Zda jsou blogy autorským komentářem, názorem, nebo něčím, co „vychází na serveru idnes.cz“ (s. 60).

Tato zdánlivě banální věc je pro DP klíčová, protože nás opravňuje (nebo naopak ne) používat na blogy stejné analytické nástroje jako na žurnalistickou produkci. Nevím, proč autorka nesáhla alespoň po Čechách dobře známé a kvalitní Jakubowiczově práci *Nová ekologie médií*, ve které se autor blogy v rámci žurnalistiky zabývá. V seznamu literatury koneckonců není nic, co by se vztahovalo přímo k funkcím médií.

Kromě toho je i samotný zkoumaný materiál trochu vnitřně nejednotný a je otázkou, zda měly být do stejných statistik zahrnuté recepty i „státnické projevy“, zda jsou porovnatelné blogy z r. 2007 (kde je autor víceméně ještě soukromá osoba) a 2012 (kdy se z něj stává kandidát na prezidenta). Je samozřejmě otázkou, zda tato nejednotnost mohla nebo nemohla ovlivnit statistiky – zda např. nevykazují neproblematické příspěvky (recepty) vyšší míru pravdivosti než příspěvky s jinou funkcí (viz využívaná triáda funkcí dle Stradiotové)? Otázka k obhajobě.

V analytické části Celkem bylo zkoumáno 154 textů různé délky i charakteru, což je pro analýzu v rámci MDP zcela jistě dostačující. Samotná analýza kombinuje dvě metody, oběma je věnován dostatečný prostor. Je teď asi jedno, zda by nestačila jedna z nich (za mě ano), protože provedeny byly obě, i když ta Bellova na víceméně náhodném vzorku, nejspíše jako ilustrace možností, které by mohla přinést. Pro zkoumání celého vzorku byla samozřejmě a správně upřednostněna kvantitativní analýza, sama o sobě také náročná, především na interpretaci.

Možná i proto mám někdy pocit trochu mechanické aplikace této metody. Má opravdu cenu zkoumat na blogu typografické chyby? Není to manýrismus? Rozlišuje čtenář blogu mezi pomlčkou a spojovníkem a ovlivňuje to jeho recepci textu? Je fajn vědět, že T. Okamura je nejméně produktivní v dubnu, ale zato píše o 106 v červnu. Ale co s tím z hlediska interpretace? O čem vypovídá průměrná délka příspěvku? Samo o sobě jsou to údaje správné, ale bez interpretace neužitečné. Někde se takového spojení dočkáme s jistým odstupem, např. na s. 29 se ukazuje graf čtenosti, ale jeho detailnější a jednoznačné vysvětlení je až na s. 56 (správně).

Největší problém ale mám s maximou kvality. Tady se formalismus práce projevuje dosti silně, protože autorka předpokládá, že maxima kvality je dodržena tam, kde autor vychází „ze svých vlastních zkušeností a názorů“ (s. 32). Neměli bychom ale na jejich dodržení usuzovat až po určení správnosti a pravdivosti udávaných informací? Je názor stejně relevantní jako ověřitelný zdroj?

A jak byla provedena analýza příspěvků? Nedaří se mi v práci najít samotný popis analytické metody. A to přesto, že poměrně dosti prostoru je věnováno různým metodologickým otázkám, víceméně s. 7–15. Ale je to popis jako obecný, nevím, zda a jak byl aplikovaný na samotný materiál. Asi i proto jsou v textu odněkud přejaté popisy typu „výzkum je zapotřebí dělat buď pomocí záznamových archů, nebo ve formě masky v počítači“ (s. 8). Jaké masky v počítači? Autorka popisuje princip kódování, ale v práci nevidím kódovací knihu nebo nějaké přílohy, které by pomáhaly se zorientovat v tom, jak byly jednotlivé vlastnosti, atributy, popisovány a vyhodnocovány. Škoda, protože se tím dost porušuje

podmínka reliability, o které autorka píše na s. 9. Ale možná je to jen mé přehlédnutí, možná jde o vedlejší produkt elektronického odevzdávání práce v době pandemie; nechávám na obhajobě (viz níže).

Celkově mi práce přijde jako zajímavá metodologická sonda do oblasti politicky a propagandisticky zabarvených blogů. Domnívám se ale, že výsledkem měly být přesvědčivější závěry, než opakované tvrzení, že „blogové příspěvky Tomia Okamury nemohou čtenáři sloužit jak ojedinělý zdroj informací o konkrétních tématech.“ To je totiž závěr až banální – i kdybychom blogy zařadili mezi základní žurnalistické žánry, pravidlo ověřování platí i u těch, obzvláště v dnešní době. Práce obsahuje jen zanedbatelné množství pravopisných chyb („aktuální Ruský prezident“, s. 54 aj.) a celkově je dobře čtivá a strukturovaná. Poslední malou výtku mám k černobílým grafům, které jsou obtížně čitelné.

Práci doporučuji k obhajobě s předběžnou navrženou klasifikací C.

Náměty pro obhajobu (formou otázek):

1. Jak byla prováděna analýza maxim kvality? Existuje k práci příslušná kódovací kniha apod.?
2. Nedochází analýzou obsahově různorodých blogů ke „kontaminaci“ výsledků vzhledem k míře jejich pravdivosti apod.? Viz výše.
3. Jsou chybějící zdroje a pochybná pravdivost informací hodnotitelné z hlediska důvěryhodnosti stejně jako stylistické neobratnosti nebo typografické chyby? Spekulativní otázka.

Datum a podpis oponenta práce:

Hodnocení průběhu obhajoby (prezentace, odpovědi na otázky a připomínky z posudků, diskuse v plénu) – návrh klasifikačního stupně:

Výsledné hodnocení –klasifikační stupeň:

Datum a podpis vedoucího komise pro obhajoby BDP: